

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2024

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Schadevergoedingsrecht	5
Handhaving	5
Omgevingsrecht	6
Omgevingswet	6
Wabo	6
Natuurbescherming	7
Planschade	10
Waterwet	13
Ziekte en arbeidsongeschiktheid	14
Werkloosheid	15
Sociale zekerheid overig	16
Bestuursrecht overig	16
AVG	16
Onderwijs	17
Vreemdelingenrecht	18
Asiel	18
Procesrecht	18
Regulier	21
Richtlijnen en verordeningen	22
Terugkeerbesluit	24

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2024, 1274

ABRS, 18-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5260](#)

college van burgemeester en wethouders van Haarlem.

Awb 2:15 lid 1, 6:12 lid 2 aanhef en onder b

DWANGSOM EN BEROEP BIJ NIET TIJDIG BESLISSEN. I.c. heeft de rechtbank terecht geconcludeerd dat [appellanten] het college niet op juiste wijze in gebreke hebben gesteld. In beginsel moet een ingebrekestelling per post worden ingediend, maar kan ook worden gedaan langs elektronische weg. Zoals bijvoorbeeld per e-mail. Dan moet het bestuursorgaan wel kenbaar hebben gemaakt dat die weg daarvoor is opengesteld (artikel 2:15, eerste lid, van de Awb). Daarbij geldt als uitgangspunt dat als het bestuursorgaan die weg heeft opengesteld voor een aanvraag, deze ook openstaat voor een ingebrekestelling van het niet tijdig beslissen op die aanvraag.

[...] [appellanten] hebben op 12 april 2023 beroep ingesteld tegen het niet tijdig nemen van een besluit op hun aanvraag van 14 december 2022 voor urgentie in het kader van de PACT-uitstroomregeling. [...]

5. Het door [appellanten] ingetrokken beroep richtte zich tegen het niet tijdig nemen van een beslissing op hun aanvraag en hangende dit beroep heeft het college alsnog op deze aanvraag beslist. In een dergelijk geval is pas sprake van een tegemoetkomen als bedoeld in artikel 8:75a van de Awb, als het college daadwerkelijk niet tijdig op het bezwaar heeft beslist. Vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 28 januari 2009, [ECLI:NL:RVS:2009:BH1143](#). Een beroepschrift gericht tegen het niet tijdig nemen van een besluit kan pas worden ingediend als het bestuursorgaan in gebreke is gesteld, als bedoeld in artikel 6:12, tweede lid, aanhef en onder b, van de Awb.

6. In beginsel moet een ingebrekestelling per post worden ingediend. Maar een ingebrekestelling kan ook worden gedaan langs elektronische weg. Zoals bijvoorbeeld per e-mail. Dan moet het bestuursorgaan wel kenbaar hebben gemaakt dat die weg daarvoor is opengesteld. Zie artikel 2:15, eerste lid, van de Awb. Daarbij geldt als uitgangspunt dat als het bestuursorgaan die weg heeft opengesteld voor een aanvraag, deze ook openstaat voor een ingebrekestelling van het niet tijdig beslissen op die aanvraag.

7. Op zitting heeft de gemachtigde van [appellanten] erkend dat hij niet kan aantonen dat de ingebrekestelling per post is verzonden. Daarom resteert de vraag of het college langs elektronische weg in gebreke is en kon worden gesteld.

8. Het college heeft voor het indienen van de aanvraag een elektronische weg opengesteld via twee e-mailadressen. Maar zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, en ook op de zitting is vastgesteld, zijn de aanvraag noch de ingebrekestelling naar deze opengestelde e-mailadressen verstuurd. Alleen al daarom hebben [appellanten] het college niet op juiste wijze in gebreke gesteld. De vraag of het college mocht verlangen dat de ingebrekestelling alleen per post zou worden ingediend, terwijl deze eis niet voor de aanvraag geldt, en of het college daarmee een ongerechtvaardigde belemmering voor elektronisch dataverkeer opwerpt, kan daarom in het midden blijven.

9. De rechtbank heeft dus op zichzelf terecht geoordeeld dat [appellanten] het college niet op de door het college voorgeschreven wijze in gebreke hebben gesteld. Maar dat betekent nog niet dat zij daarom niet in aanmerking komen voor vergoeding van hun proceskosten op grond van artikel 8:75a van de Awb. Artikel 2:15, vierde lid, Awb brengt namelijk mee dat het college [appellanten] zo

spoedig mogelijk ervan in kennis hadden moeten stellen dat de(ze) elektronische weg niet open staat voor het indienen van ingebrekestellingen. Vergelijk de uitspraak van 6 november 2013, [ECLI:NL:RVS:2013:1810](#).

10. Niet in geschil is dat het college dit niet heeft gedaan. Dit had in beginsel wel op de weg van het college gelegen. Het college heeft op de zitting namelijk erkend dat hij de via algemene e-mailadressen verzonden ingebrekestelling heeft kunnen terugvinden in zijn mailbox, maar geen goede verklaring kunnen geven waarom hij daarmee pas na ontvangst van het beroepschrift bekend is geworden.

11. Maar in dit geval kan het college niet worden aangerekend dat hij [appellanten] niet zo spoedig mogelijk ervan in kennis heeft gesteld dat deze elektronische weg niet openstond voor het indienen van ingebrekestellingen. Niet in geschil is dat [appellanten] niet in aanmerking (wilden) komen voor de verzochte urgentieverklaring in het kader van de PACT-uitstroomregeling. Bovendien verkeerde het college in de veronderstelling dat hij de nijpende situatie van [appellanten] inmiddels had opgelost door actief te bemiddelen bij het voorkomen dat zij hun woning moesten verlaten. Tegen die achtergrond hoefde het college er niet op bedacht te zijn dat [appellanten] nog een beslissing op hun aanvraag wilden.

12. Uit het voorgaande volgt dat de rechtbank terecht tot de conclusie is gekomen dat [appellanten] het college niet op juiste wijze in gebreke hebben gesteld. Het college is daarom ook geen dwangsommen verschuldigd. [...]

JnB 2024, 1275

Rechtbank Den Haag, 05-12-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:20451](#)

Raad van bestuur van het Uvw, verweerder.

Awb 8:55 lid 3

Werkloosheidswet (WW)

DWANGSOM EN BEROEP BIJ NIET TIJDIG BESLISSEN. WW. I.c. gaat het hier om het uitblijven van een beslissing in een WW-zaak waarbij een medisch advies van een verzekeringsarts nodig is. Er is al geruime tijd sprake van een tekort aan verzekeringsartsen bij verweerder, waardoor beslistermijnen structureel niet worden gehaald in zaken waarin een medisch advies van een verzekeringsarts nodig is. Geoordeeld wordt dat daarom in dit soort zaken sprake is van een bijzonder geval als bedoeld in artikel 8:55, derde lid, van de Awb. Wel is de door verweerder genoemde termijn van drie maanden na het spreekuur bij de verzekeringsarts te lang. Verweerder moet in deze zaak binnen zes weken na het verzenden van deze uitspraak een besluit bekendmaken. De rechtbank bepaalt dat verweerder een dwangsom van € 100,- moet betalen voor elke dag waarmee de beslistermijn nu nog wordt overschreden door verweerder.

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Werkloosheid".

JnB 2024, 1276

MK ABRS, 17-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5220](#)

Awb 8:15, 8:16

Wrakings- en verschoningsregeling bestuursrechterlijke colleges 2022 (hierna: de Wrakingsregeling) 3 lid 2 en 4 aanhef en onder f

WRAKING. In artikel 3, vierde lid, aanhef en onder f, van de Wrakingsregeling staat dat de wrakingskamer zonder een zitting te houden kan beslissen een verzoek om wraking niet in behandeling te nemen als het niet is gemotiveerd. Hieruit volgt dat de staatsraden hadden kunnen beslissen om het verzoek om wraking niet voor te leggen aan de wrakingskamer, als zij van oordeel waren dat een motivering van dit verzoek evident ontbrak. De wrakingskamer heeft echter in dit geval [verzoeker] de gelegenheid geboden om zijn gronden alsnog in te dienen. Dat heeft [verzoeker] ook gedaan. Gelet op wat hiervoor is uiteengezet, is het niet verwonderlijk dat staatsraad [...] [verzoeker] heeft gevraagd om de redenen voor zijn verzoek om wraking van de staatsraden aan te geven. Uit deze vragen blijkt niet van (de schijn van) vooringenomenheid of partijdigheid van de staatsraden.

JnB 2024, 1277

ABRS, 18-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5266](#)

Belastingdienst/Toeslagen (nu: Dienst Toeslagen).

Awb 6:22, 7:2 lid 1

HOREN. TOESLAGEN. Verwijzing naar de uitspraak ABRS, 21-04-2021 ([ECLI:NL:RVS:2021:837](#)). Volgens het kabinetsstandpunt over de eerste evaluatie van de Awb (TK 1997/98, 25 600 VI, nr. 46, blz. 28) is telefonisch horen wel mogelijk als de belanghebbende daarmee instemt, mits een en ander voldoende zorgvuldig geschiedt. Uit het verslag van het telefoongesprek blijkt i.c. niet dat aan [appellant] gevraagd is of hij instemt met telefonisch horen. [appellant] mocht tijdens het gesprek weliswaar zijn standpunt toelichten, maar hij gaf ook aan dat hij concentratieproblemen heeft en daarom hulp heeft ingeschakeld van stichting Het Raamwerk. De medewerker van de Dienst Toeslagen heeft in het gespreksverslag ook opgemerkt dat [appellant] geen overzicht leek te hebben. Onder deze omstandigheden is het telefonisch horen niet met de vereiste zorgvuldigheid geschied. De Dienst Toeslagen heeft daarom gehandeld in strijd met artikel 7:2, eerste lid, van de Awb. Er wordt aanleiding gezien om dit gebrek te passeren met toepassing van artikel 6:22 van de Awb.

Schadevergoedingsrecht

JnB 2024, 1278

MK ABRS, 18-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5249](#)

minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden 6

REDELIJKE TERMIJN. I.c. is sprake van meer zaken van één belanghebbende die betrekking hebben op hetzelfde onderwerp, namelijk de oplegging van de last onder dwangsom en de invorderingsbesluiten. Alle zaken zijn in hoger beroep gezamenlijk behandeld. In gevallen als deze wordt per fase van de procedure waarin sprake is geweest van gezamenlijke behandeling, voor die zaken gezamenlijk slechts eenmaal het tarief van € 500,00 per half jaar gehanteerd. Verwijzing naar uitspraak CBb, 27-07-2021 ([ECLI:NL:RVS:2021:780](#)). Nu de redelijke termijn in alle zaken niet tegelijkertijd is aangevangen, zal voor de bepaling van de mate van overschrijding van de redelijke termijn de datum van ontvangst van het eerste bezwaarschrift genomen worden als datum van aanvang van de redelijke termijn in beide zaken. De redelijke termijn is met zeven maanden overschreden.

[Naar inhoudsopgave](#)

Handhaving

JnB 2024, 1279

ABRS, 18-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5234](#)

college van burgemeester en wethouders van Utrecht.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 5:34 lid 2

HANDHAVING. LAST ONDER DWANGSOM. OPHEFFEN. Weigering opheffen lasten onder dwangsom b en c, omdat WEM in het algemeen de brandveiligheidsvoorschriften slecht naleeft. I.c. wordt geoordeeld dat het college met de gegeven onderbouwing voldoende heeft gemotiveerd waarom het niet tot opheffing van de last is overgegaan. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat het college veel waarde mocht hechten aan het belang van brandveiligheid en dat tijdens de controles is gebleken dat in het gebouw regelmatig in strijd met brandveiligheidsvoorschriften wordt gehandeld. Weliswaar hebben die controles niet tot invordering van dwangsommen geleid, maar hieruit blijkt volgens het college wel dat het nog steeds niet goed gesteld is met de brandveiligheid. Het in stand laten van de lasten is ook niet onredelijk bezwarend voor WEM. WEM heeft haar stelling dat zij door de lasten moeite heeft om het gebouw te herfinancieren, niet onderbouwd. Ook de door haar gestelde omstandigheid dat zij maatregelen heeft getroffen om haar huurders ertoe te bewegen om aan de brandvoorschriften te voldoen, maakt, gelet op de hiervoor genoemde omstandigheden, niet dat het college de last niet mocht handhaven.

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Omgevingswet

JnB 2024, 1280

ABRS, 18-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5222](#)

college van burgemeester en wethouders van Aalsmeer, verweerder.

Invoeringswet Omgevingswet 4.6 lid 1 aanhef en onder a

Omgevingswet 22.1

OMGEVINGSWET. OMGEVINGSPLAN. WIJZIGING. TOETSINGSKADER. Eerste uitspraak beroep wijzigingsbesluit omgevingsplan. I.c. wordt het volgende toetsingskader gehanteerd: Het college neemt een besluit tot wijziging van het omgevingsplan met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het college heeft daarbij beleidsruimte en moet de betrokken belangen afwegen. De Afdeling oordeelt niet zelf of met het besluit tot wijziging van het omgevingsplan sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De Afdeling beoordeelt aan de hand van de beroepsgronden of het besluit tot wijziging van het omgevingsplan in overeenstemming is met het recht. Daarbij kan aan de orde komen of de nadelige gevolgen van het besluit onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wabo

JnB 2024, 1281

Tussenuitspraak ABRS, 18-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5240](#)

college van burgemeester en wethouders van Den Haag.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

WABO. HANDHAVING. VERTROUWENSBEGINSEL. Last onder dwangsom aan bedrijf om gebruik binnenterrein als parkeervoorziening te beëindigen. I.c. wordt geoordeeld dat het college, ondanks dat de parkeeroplossing in strijd is met het bestemmingsplan, welbewust heeft besloten de omgevingsvergunning voor de woningen te verlenen. Het bedrijf mocht daardoor de gerechtvaardigde verwachting hebben dat zij het binnenterrein mocht gebruiken als parkeerterrein om aan de parkeereis voor de woningen te voldoen en dat het college daartegen niet handhavend zou optreden. Het college moet alsnog toereikend motiveren of en zo ja welke andere belangen zwaarder wegen dan de bij het bedrijf gewekte verwachtingen, zodat niet van handhavend optreden hoeft te worden afgezien, dan wel een gewijzigd of nieuw besluit te nemen.

Jurisprudentie Wabo-milieu:

- Rechtbank Overijssel, 04-12-2024, [ECLI:NL:RBOVE:2024:6450](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2024, 1282

MK ABRS, 18-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:4923](#)

college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant.

Habitatrichtlijn 6

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.2, 2.4, 2.7, 2.8, 5.4 lid 1, lid 2

Omgevingswet 1.1 bijlage, 5.1 lid 1 en onder e, 16.53c

Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) 8.74b

Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) 11.3

NATUURBESCHERMING. NATUURVERGUNNING. INTERN SALDEREN. WIJZIGING JURISPRUDENTIE. DIRECT VAN TOEPASSING. OVERGANGSREGELING. I.c. wijzigt de Afdeling haar rechtspraak over intern salderen bij de beoordeling van de natuurvergunningplicht. Die wijziging komt in de kern erop neer dat intern salderen niet meer mag worden betrokken bij de vraag of een natuurvergunning nodig is. Intern salderen mag wel worden betrokken bij de vraag of een natuurvergunning kan worden verleend. Deze rechtspraakwijziging is direct van toepassing in lopende en toekomstige vergunning- en handhavingsprocedures. Voor activiteiten die tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2025 fysiek zijn gestart, die na die datum nog in uitvoering zijn of nog wordt geëxploiteerd én waarvan op grond van de voorheen geldende rechtspraak over intern salderen mocht worden aangenomen dat geen natuurvergunning nodig was, wordt voorzien in een overgangsperiode van vijf jaar (tot 1 januari 2030) waarin het bevoegd gezag niet handhavend kan optreden met een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom.

[...] Kern van de zaak

1. De Afdeling zet in deze uitspraak een nieuw kader voor de beoordeling van de natuurvergunningplicht uiteen. Dat is nodig omdat de Afdeling in deze uitspraak haar rechtspraak wijzigt over intern salderen bij de beoordeling van de natuurvergunningplicht. Die wijziging komt er in de kern op neer dat intern salderen niet meer mag worden betrokken bij de vraag of een natuurvergunning nodig is. Intern salderen mag wel worden betrokken bij de vraag of een natuurvergunning kan worden verleend.

Waar gaat deze zaak over?

1.1. Deze zaak gaat over het destructiebedrijf Rendac Son B.V. dat gevestigd is in Son en Breugel. Rendac heeft een natuurvergunning aangevraagd voor de wijziging van het bedrijf. Het college heeft de natuurvergunning op basis van intern salderen verleend. Daarvoor heeft het college vastgesteld dat de aangevraagde bedrijfssituatie niet leidt tot een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie. De referentiesituatie is ontleend aan de natuurvergunning van 14 juni 2017.

1.2. De rechtbank heeft de natuurvergunning vernietigd. De rechtbank heeft in haar uitspraak een nuancering aangebracht op de vaste rechtspraak van de Afdeling over intern salderen. Deze nuancering houdt kort gezegd in dat niet zonder meer met niet (meer) benutte emissieruimte intern gesaldeerd kan worden. Deze nuancering baseert de rechtbank op artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. Dezelfde nuancering is door de rechtbank toegepast in de uitspraak over de Amercentrale. De Afdeling doet vandaag ook uitspraak in die zaak ([ECLI:NL:RVS:2024:4909](#)).

Oud beoordelingskader intern salderen

1.3. Vanaf 1 januari 2020 is een natuurvergunning nodig voor een project dat significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Bij de beoordeling van de vraag of een project

significante gevolgen kan hebben - de voortoets - mogen volgens vaste rechtspraak de gevolgen van het voorgenomen project worden gezien in relatie tot de gevolgen van de bestaande vergunde situatie. Dat wordt intern salderen met de referentiesituatie genoemd. Als de gevolgen van het voorgenomen project niet groter of anders zijn dan de gevolgen van de al vergunde situatie op dezelfde locatie, dan zijn significante gevolgen uitgesloten en is geen natuurvergunning nodig voor het voorgenomen project.

Nieuw beoordelingskader intern salderen

1.4. De Afdeling komt in deze uitspraak tot de conclusie dat er aanleiding is om haar rechtspraak over intern salderen te wijzigen. Die wijziging houdt kort gezegd in dat de referentiesituatie niet mag worden betrokken bij de vraag of significante gevolgen van een project op voorhand zijn uitgesloten. In de voortoets mag dus, anders dan voorheen, voor de beoordeling of significante gevolgen zijn uitgesloten, geen vergelijking worden gemaakt van de gevolgen van de bestaande vergunde situatie en de gevolgen van het project na wijziging. Dit betekent dat voortaan in de voortoets bij de beoordeling of significante gevolgen op voorhand zijn uitgesloten, de gevolgen van het project op zichzelf worden onderzocht. Als uit de voortoets volgt dat significante gevolgen niet op voorhand zijn uitgesloten, dan is voor het project een natuurvergunning nodig. Die zal dus vaker dan voorheen nodig zijn. Dit is uitgewerkt in 17-17.7.

1.5. Het voorgaande betekent niet dat de referentiesituatie geen enkele rol speelt bij de beoordeling van de gevolgen van een project. Intern salderen met de referentiesituatie mag als mitigerende maatregel betrokken worden in de passende beoordeling van de gevolgen van het project. Voor de wijze waarop de omvang van de referentiesituatie van intern salderen als mitigerende maatregel wordt bepaald en de voorwaarden waaronder intern salderen als mitigerende maatregel in een passende beoordeling mag worden betrokken, wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de voorwaarden die gelden voor extern salderen. Dat is uitgewerkt in 18-21.4.

1.6. De uitspraak heeft tot gevolg dat de omvang van de referentiesituatie die voor intern salderen mag worden ingezet in bepaalde gevallen beperkter is dan voorheen. Verder heeft het bevoegd gezag als gevolg van de vergunningplicht die in veel gevallen zal ontstaan, de mogelijkheid om de omvang van de referentiesituatie die voor intern salderen mag worden ingezet verder te beperken, omdat het bij de vergunningverlening beleid kan voeren over de inzet van intern salderen als mitigerende maatregel. Op deze wijze kan de inzet van niet benutte vergunde ruimte verder worden beperkt of verplicht worden tot het afnemen van vergunde ruimte. Ter vergelijking verwijst de Afdeling naar het beleid dat provincies voeren over extern salderen.

1.7. De uitspraak heeft ook tot gevolg dat intern salderen alleen kan als voldaan is aan het additionaliteitsvereiste. Dat betekent dat intern salderen alleen als mitigerende maatregel kan worden ingezet als de wijziging of beëindiging van de bestaande vergunde situatie niet nodig is als instandhoudings- of passende maatregel. Dit dient steeds in het concrete geval bij de inzet van intern salderen als mitigerende maatregel in een passende beoordeling beoordeeld en gemotiveerd te worden. De Afdeling wijst erop dat een in uitvoering zijnde plan, programma of pakket van maatregelen waarin gemotiveerd wordt welke instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen die nodig zijn om uitvoering te geven aan artikel 6, eerste en tweede lid, van de Habitatrichtlijn worden getroffen, behulpzaam kan zijn bij de beoordeling of voldaan is aan het additionaliteitsvereiste.

1.8. De Afdeling wijst erop dat de wijziging van de beoordeling van de vergunningplicht die in deze uitspraak is uiteengezet ook gevolgen heeft voor extern salderen met onderdelen van een

milieutoestemming die feitelijk zijn gerealiseerd maar structureel niet meer in gebruik zijn. Dit is nader toegelicht onder 19.5.

Betekenis voor vergunning- en handhavingsprocedures

1.9. Deze rechtspraakwijziging is direct van toepassing in lopende en toekomstige vergunning- en handhavingsprocedures. De Afdeling realiseert zich dat deze wijziging van haar rechtspraak over intern salderen, die is ingegeven door rechtspraak van het Hof, gevolgen heeft voor activiteiten die zijn gestart op of na 1 januari 2020 en waarvan werd aangenomen dat deze, via het mechanisme van intern salderen, niet vergunningplichtig waren. Niet alleen betekent deze uitspraak dat voor deze activiteiten alsnog moet worden nagegaan of een natuurvergunning moet worden verkregen, ook is het beoordelingskader voor deze, eventueel, benodigde natuurvergunning gewijzigd. Om die reden voorziet de Afdeling, voor activiteiten die tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2025 fysiek zijn gestart, die na die datum nog in uitvoering zijn of nog wordt geëxploiteerd én waarvan op grond van de voorheen geldende rechtspraak over intern salderen mocht worden aangenomen dat geen natuurvergunning nodig was, in een overgangperiode van vijf jaar (tot 1 januari 2030) waarin het bevoegd gezag niet handhavend kan optreden met een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom.

De betekenis van de wijziging van de rechtspraak voor lopende natuurvergunning- en handhavingsprocedures is uiteengezet in 22-25. [...]

Zie in dit verband ook de uitspraak van vandaag inzake [ECLI:NL:RVS:2024:4909](#) (Amercentrale).

Bij deze uitspraken is een [persbericht](#) ("Rechtspraak over intern salderen wijzigt") uitgebracht.

JnB 2024, 1283

MK ABRS, 18-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5252](#)

college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 8:69a

Wet natuurbescherming (Wnb)

NATUURBESCHERMING. HANDHAVING. RELATIVITEIT. Afwijzing verzoek [wederpartij] om handhavend op te treden tegen [appellante] op de grond dat hij zijn melkvee- en varkenshouderij zonder natuurvergunning exploiteert. De bedrijfsactiviteiten veroorzaken volgens [wederpartij] stikstofdepositie op het al zwaar overbelaste Natura 2000-gebied. I.c. wordt geoordeeld dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het relativiteitsvereiste niet in de weg staat aan de vernietiging van het besluit. Het Natura 2000-gebied maakt geen deel uit van de leefomgeving van [wederpartij]. De kortste afstand van de woning van [wederpartij] tot het Natura 2000-gebied is 390 meter. Over die afstand is er geen zicht vanuit de woning op het Natura 2000-gebied omdat de bedrijfsbebouwing van [appellante] dat zicht belemmert. Als er al enig zicht vanuit de woning of het woonperceel op het Natura 2000-gebied is, is dat zicht beperkt en bovendien over een aanzienlijke afstand. Dat [wederpartij] eigenaar is van enkele agrarische percelen die dichterbij het Natura 2000-gebied liggen maakt het voorgaande niet anders. [Wederpartij] komt in deze procedure op voor het behoud van zijn woon- en leefklimaat en niet voor het behoud van de agrarische gebruiksmogelijkheden van die percelen, die op enige afstand van zijn woonperceel liggen.

[...] 6.4. De Afdeling is van oordeel dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het relativiteitsvereiste niet in de weg staat aan de vernietiging van het besluit van 24 augustus 2020. Op

basis van de stukken en het verhandelde op de zitting komt de Afdeling tot het oordeel dat het Natura 2000-gebied geen deel uitmaakt van de leefomgeving van [wederpartij]. Daarom is er in dit geval geen sprake van verwevenheid van het individuele belang van [wederpartij] bij het behoud van een goede kwaliteit van zijn woon- en leefomgeving met de algemene belangen die de Wnb beoogt te beschermen. De Afdeling licht haar oordeel als volgt toe.

6.5. De kortste afstand van de woning van [wederpartij] tot het Natura 2000-gebied is 390 meter.

Over die afstand is er geen zicht vanuit de woning op het Natura 2000-gebied omdat de bedrijfsbebouwing van [appellante] dat zicht belemmert. Als er al enig zicht vanuit de woning of het woonperceel op het Natura 2000-gebied is, dan is dat enkel vanuit een bepaalde hoek uit een raam van de woning of vanaf een hoek van het woonperceel. Dat zicht is beperkt en bovendien over een aanzienlijke afstand. Dat is onvoldoende voor het oordeel dat het Natura 2000-gebied deel uitmaakt van de leefomgeving van [wederpartij]. Dat [wederpartij] eigenaar is van enkele agrarische percelen die dichterbij het Natura 2000-gebied liggen maakt het voorgaande niet anders. [wederpartij] komt in deze procedure op voor het behoud van zijn woon- en leefklimaat en niet voor het behoud van de agrarische gebruiksmogelijkheden van die percelen, die op enige afstand van zijn woonperceel liggen.

6.6. De Afdeling volgt [wederpartij] niet waar hij stelt dat de situatie die aan de orde was in de uitspraak van 19 augustus 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:2639](#), vergelijkbaar is met zijn situatie. Uit die uitspraak kan worden afgeleid dat in dat geval verwevenheid tussen het algemeen belang dat de Wnb beoogt te beschermen en de individuele belangen van een natuurlijk persoon bij het behoud van een goede kwaliteit van zijn woon- en leefomgeving is aangenomen, omdat er geen bebouwing, wegen of andere obstakels aanwezig waren tussen het Natura 2000-gebied en de woning en het woonperceel van de appellant, waardoor er vrij zicht op het Natura 2000-gebied was. Die situatie is bij [wederpartij] niet aan de orde.

6.7. Dat de Afdeling in de uitspraak van 29 mei 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:1702](#) het beroep van MOB en [wederpartij] tegen de natuurvergunning voor [appellante] gegrond verklaarde, betekent niet dat de Afdeling op basis van de gegevens en het verhandelde op de zitting in deze zaak niet tot de conclusie kan komen dat [wederpartij] zich niet op de normen van de Wnb kan beroepen. In de uitspraak van 29 mei 2019 staat niets over de toepassing van het relativiteitsvereiste voor [wederpartij]. [wederpartij] procedeerde toen gezamenlijk met MOB, aan wie het relativiteitsvereiste niet kon worden tegengeworpen. Daarom bestond op dat moment geen aanleiding om de toepassing van het relativiteitsvereiste voor [wederpartij] nader te onderzoeken (vergelijk ABRvS 11 november 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2706](#), onder 4.11).

[Naar inhoudsopgave](#)

Planschade

JnB 2024, 1284

MK Rechtbank Noord-Nederland, 13-12-2024, [ECLI:NL:RBNNE:2024:4948](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Eemsdelta, het college.

Wet ruimtelijke ordening (Wro) 6.1, 6.3

PLANSCHADE. VERZOEK. EIGENDOM. INKOMENSSCHADE. VOORZIENBAARHEID.

INVESTERINGSBESLISSING. CONCREET BELEIDSVOORNEMEN. Afwijzing verzoek om planschade. I.c. is de koopovereenkomst op 25 november 2016 door beide partijen

ondertekend. Op dat moment is een verkoopprijs overeengekomen. Dat met de later overeengekomen allonge aanvullende afspraken zijn gemaakt, doet daar niet aan af. Die afspraken hebben met name betrekking op de levering en zien in ieder geval niet op de overeengekomen verkoopprijs. Dat de levering plaatsvindt onder ontbindende voorwaarden, doet hier ook niet aan af.

Het college heeft zich ten onrechte op het standpunt gesteld dat de wijziging van de planologische situatie voorzienbaar was, omdat sprake was van een concreet beleidsvoornemen. Het college heeft niet aannemelijk gemaakt dat het detailhandelsbeleid openbaar is gemaakt. Het college kon in dit geval niet op grond van de toelichting bij het bestemmingsplan de voorzienbaarheid aan eiseres tegenwerpen, nu de planregels de vestiging van supermarkten expliciet toestonden en op zichzelf voldoende duidelijk waren.

[...] Eigendom betrokken gronden

[...] 7.2. De rechtbank overweegt als volgt. Uit rechtspraak van de Afdeling volgt dat het college, bij het ontbreken van een civiele uitspraak over de eigendomsverhoudingen, mag afgaan op wat in de openbare registers van het kadaster over het eigendom is vermeld.¹ [...]

7.2.1. De rechtbank is van oordeel dat het college zich ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat eiseres op de peildatum geen eigenaar was van de gronden. Daartoe overweegt de rechtbank dat eiseres diverse stukken heeft overgelegd waaruit blijkt dat de restant koopprijs van € 238.500,- op 25 april 2019 is betaald. Daartoe is onder andere een bankafschrift van de rekening van eiseres en een bankafschrift van de kwaliteitsrekening van de notaris overgelegd. Daarnaast volgt uit de akte van kwijting dat de restant koopprijs tijdig is betaald en partijen constateren dat de ontbindende voorwaarden uit de akte van levering zijn uitgewerkt en vervallen. Hieruit blijkt reeds voldoende dat de ontbindende voorwaarden niet zijn vervuld waardoor het college ervan uit moest gaan dat het eigendom op de peildatum bij eiseres berustte. Deze beroepsgrond slaagt daarom.

Inkomensschade

[...] 8.2 De rechtbank overweegt dat uit rechtspraak van de Afdeling volgt dat de hoofdregel is dat inkomensschade niet voor een vergoeding van planschade in aanmerking komt. Een uitzondering op die hoofdregel is mogelijk indien op de peildatum onomkeerbare investeringen zijn gedaan.² Eiseres heeft de voormalige steenfabriek aangekocht. Daarmee is de onroerende zaak gekocht, maar zijn nog geen onomkeerbare investeringen gedaan in de toekomstige exploitatie daarvan. Eiser heeft verder geen stukken overgelegd waaruit blijkt dat naast de aankoop nog andere kosten zijn gemaakt. Enkel de aankoop van een onroerende zaak kan naar het oordeel van de rechtbank in dit geval niet als onomkeerbare investering worden gezien. De rechtbank is daarom van oordeel dat het college terecht stelt dat geen sprake is van inkomensschade die voor een vergoeding in aanmerking komt.

Voorzienbaarheid

Investeringsbeslissing

[...] 9.2.2. Verder volgt uit vaste rechtspraak van de Afdeling dat de voorzienbaarheid van een planologische wijziging dient te worden beoordeeld aan de hand van het antwoord op de vraag of ten tijde van de investeringsbeslissing, bijvoorbeeld ten tijde van de aankoop van de onroerende zaak, voor een redelijk denkend en handelend koper, aanleiding bestond om rekening te houden met de kans dat de planologische situatie ter plaatse in ongunstige zin zou veranderen.⁴

9.2.3. De rechtbank overweegt dat uit rechtspraak van de Afdeling kan worden afgeleid dat van belang is wanneer de koopovereenkomst door de koper is ondertekend.⁵ De koopovereenkomst is op 25 november 2016 door beide partijen ondertekend. Op dat moment is een verkoopprijs overeengekomen. Dat met de later overeengekomen allonge aanvullende afspraken zijn gemaakt,

doet daar niet aan af. Die afspraken hebben met name betrekking op de levering en zien in ieder geval niet op de overeengekomen verkoopprijs. Dat de levering plaatsvindt onder ontbindende voorwaarden, doet hier ook niet aan af. Ook als kan worden gesteld dat eiseres een beroep had kunnen doen op de ontbindende voorwaarden, betekent dat nog niet dat de koopovereenkomst met de daarin opgenomen verkoopprijs zou zijn ontbonden. Dat betekent, anders dan het college stelt, dat de investeringsbeslissing op 25 november 2016 is genomen. De rechtbank is daarom van oordeel dat het college ten onrechte heeft gesteld dat de investeringsbeslissing pas op 21 november 2017 is genomen of dat eiseres de koop nog had kunnen ontbinden. Deze beroepsgrond slaagt daarom.

[...] *Concreet beleidsvoornemen*

[...] 10.2.1 Op grond van vaste rechtspraak van de Afdeling moet om op grond van een concreet beleidsvoornemen voorzienbaarheid te kunnen aannemen, een redelijk denkend en handelend koper uit de openbaarmaking daarvan kunnen begrijpen op welk gebied het concreet beleidsvoornemen betrekking heeft en wat daarvan de zakelijke inhoud is. Voor het aannemen van voorzienbaarheid is niet vereist dat verwezenlijking van de schadeveroorzakende overheidsmaatregel volledig en onherroepelijk vaststaat, of dat deze maatregel in detail is uitgewerkt of dat de omvang van de nadelige gevolgen met nauwkeurigheid kan worden bepaald. Beslissend is of op het moment van investering de mogelijkheid van de schadeveroorzakende overheidsmaatregel zodanig kenbaar was, dat hiermee bij de beslissing tot investering rekening kon worden gehouden. 7

10.3. De rechtbank is van oordeel dat het college zich ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat de wijziging van de planologische situatie voorzienbaar was, omdat sprake was van een concreet beleidsvoornemen.

10.3.1. Ten aanzien van het detailhandelsbeleid zelf overweegt de rechtbank dat het college niet aannemelijk heeft gemaakt dat dit beleid openbaar is gemaakt. Voor zover het college daartoe naar het verslag de behandeling van het detailhandelsbeleid in de openbare raadsvergadering verwijst, overweegt de rechtbank dat uit rechtspraak van de Afdeling volgt dat met openbare behandeling in de raadsvergadering niet is gewaarborgd dat eenieder kennis neemt van de inhoud van het raadsbesluit. Dat een ieder op de peildatum de notulen van de raadsvergadering had kunnen raadplegen, is ook niet voldoende omdat die mogelijkheid niet met zich meebrengt dat is voldaan aan het in de jurisprudentie van de Afdeling gestelde vereiste van openbaarmaking van een concreet beleidsvoornemen.⁸ Voor zover het college naar het persbericht verwijst, overweegt de rechtbank dat uit rechtspraak van de AbRvS volgt dat met de enkele verwijzing naar zo'n persbericht niet aannemelijk kan worden gemaakt dat het beleid openbaar is gemaakt.⁹ Voor zover het college ter zitting heeft gewezen op het 'Aanvullend onderzoek supermarktstructuur Delfzijl', overweegt de rechtbank dat dit stuk van 29 maart 2019 is en dus van na de investeringsbeslissing dateert.

10.3.2. Ten aanzien van de toelichting bij het bestemmingsplan overweegt de rechtbank als volgt. Ten tijde van het sluiten van de koopovereenkomst op 25 november 2016 gold ter plaatse het bestemmingsplan 'Delfzijl-Kern West'. Op grond van de planregels van dit bestemmingsplan was het vestigen van supermarkten ter plaatse toegestaan. In de plantoelichting van het bestemmingsplan wordt verwezen naar het 'Detailhandelsbeleid 2003-2010'. Met betrekking daartoe staat in de toelichting onder andere: "Buiten de vastgestelde structuur van de aangegeven winkelgebieden zijn geen nieuwe ontwikkelingen van detailhandel toegestaan. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van detailhandel (buiten het aangewezen gebied) zijn dan ook niet toegestaan."

10.3.3. De toelichting bij het bestemmingsplan kan in algemene zin volgens rechtspraak van de Afdeling worden gezien als bekendmaking van een concreet beleidsvoornemen.¹⁰ Echter, in dit

geval stonden de planregels van het op de peildatum geldende bestemmingsplan de vestiging van supermarkten expliciet toe. De niet-bindende toelichting bij het bestemmingsplan heeft slechts in zoverre betekenis dat deze over de bedoeling van de planwetgever meer inzicht kan geven, indien de bestemming en de bijbehorende voorschriften waaraan moet worden getoetst, op zichzelf noch in onderlinge samenhang duidelijk zijn.¹¹ Niet in geschil is dat de planregels op zichzelf voldoende duidelijk waren. De planregels bevatten verder ook geen wijzigingsbevoegdheid, waardoor eiseres er rekening mee zou moeten houden dat de planregels mogelijk zouden kunnen wijzigen. Naar het oordeel van de rechtbank kon het college daarom niet op grond van de toelichting bij het bestemmingsplan de voorzienbaarheid aan eiseres tegenwerpen. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

Jurisprudentie Waterwet:

- Rechtbank Overijssel, 03-12-2024, [ECLI:NL:RBOVE:2024:6429](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

JnB 2024, 1285

MK CRvB, 05-12-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:2397](#)

Raad van bestuur van het Uvw.

Verordening (EG) nr. 883/2004 53, 54, 55

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA) 73

Besluit voorkoming en beperking samenloop WAO- en Wet WIA-uitkeringen met uitkeringen op grond van de sociale wetgeving van een andere Mogendheid 1

WIA. POOLSE ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSUITKERING. ANTICUMULATIE. Het Uvw heeft terecht de Poolse arbeidsongeschiktheidsuitkering op de WIA-uitkering in mindering gebracht.

4.2. De Raad is het niet eens met appellante dat het bestreden besluit in strijd zou zijn met het verbod om anticumulatievoorschriften toe te passen op pro rata-uitkeringen. De aan appellante toegekende WIA-uitkering is namelijk geen pro rata-uitkering. Het Uvw moest de autonome uitkering en de pro rata-uitkering berekenen en de hoogste daarvan aan appellante toekennen en uitbetalen. In het geval van appellante is de pro rata-uitkering, zonder aftrek van de Poolse uitkering, veel lager dan de autonome uitkering na aftrek van de Poolse uitkering. Daarom is aan appellante de autonome uitkering toegekend. De autonome uitkering wordt aan appellante uitbetaald na aftrek van de Poolse uitkering.

4.3. Het bestreden besluit is ook niet in strijd met artikel 54, tweede lid, van Vo 883/2004. Onderdeel a van die bepaling brengt mee dat het Uvw anticumulatievoorschriften alleen mag toepassen op een autonome uitkering als de hoogte daarvan onafhankelijk is van de tijdvakken van verzekering of wonen. Hieraan is voldaan, omdat de hoogte van de autonome WIA-uitkering van appellante niet afhankelijk is van de vraag hoe lang appellante verzekerd is geweest of hoe lang zij in Nederland heeft gewoond.

4.4. Het Uvw is ook gebleven binnen de grenzen van de andere bepalingen in de artikelen 53 tot en met 55 van Vo 883/2004. Het Uvw heeft geen hoger bedrag afgetrokken dan waarop appellante uit Polen daadwerkelijk recht heeft. In de Nederlandse wetgeving staan de anticumulatiebepalingen die het Uvw heeft toegepast. Ten slotte is de Wet WIA vermeld op bijlage IX van Vo 883/2004. Ook de rechtbank heeft op dit alles gewezen.

4.5. Het Uvw heeft bij de berekening van de WIA-uitkering van appellante dus niet gehandeld in strijd met de Europese regelgeving. Appellante vindt dat zij recht heeft op de volledige Nederlandse WIA-uitkering, zonder aftrek van de Poolse uitkering, én op de Poolse uitkering. Dan zou zij echter meer ontvangen dan iemand die altijd voor de Wet WIA of voor de Poolse wetgeving verzekerd is geweest. In een dergelijke overcompensatie voorziet Vo 883/2004 niet.

4.6. Ten slotte: appellante denkt kennelijk dat zij is beroofd van haar permanente IVA-uitkering. Dat klopt niet. Zij ontvangt vanwege haar hulpbehoefte in totaal aan Nederlandse en Poolse uitkering 100% van het WIA-maandloon. Als de Poolse uitkering zou worden verminderd of ingetrokken, wordt haar WIA-uitkering verhoogd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Werkloosheid

JnB 2024, 1286

Rechtbank Den Haag, 05-12-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:20451](#)

Raad van bestuur van het Uvw, verweerder.

Werkloosheidswet (WW)

Algemene wet bestuursrecht 8:55 lid 3

WW. MEDISCH ADVIES VAN VERZEKERINGSARTS NOODZAKELIJK. OVERSCHRIJDING BESLISTERMIJN. TEKORT AAN VERZEKERINGSARTSEN. BIJZONDER GEVAL. Verweerder moet in deze zaak binnen zes weken na het verzenden van deze uitspraak een besluit bekendmaken. De rechtbank bepaalt dat verweerder een dwangsom van € 100,- moet betalen voor elke dag waarmee de beslistermijn nu nog wordt overschreden door verweerder. De rechtbank veroordeelt verweerder in de door eiseres gemaakte proceskosten. De rechtbank is met eiseres van oordeel dat dit geen lichte zaak is waarbij de werkzaamheden van de gemachtigde zeer beperkt zijn; wegingsfactor 0,5.

4.4 De rechtbank overweegt dat het hier gaat om het uitblijven van een beslissing in een WW-zaak waarbij een medisch advies van een verzekeringsarts nodig is. Er is al geruime tijd sprake van een tekort aan verzekeringsartsen bij verweerder, waardoor beslistermijnen structureel niet worden gehaald in zaken waarin een medisch advies van een verzekeringsarts nodig is. De rechtbank is daarom van oordeel dat in dit soort zaken sprake is van een bijzonder geval als bedoeld in artikel 8:55, derde lid, van de Awb. Wel oordeelt de rechtbank dat de door verweerder genoemde termijn van drie maanden na het spreekuur bij de verzekeringsarts te lang is. De rechtbank is van oordeel dat verweerder in deze zaak binnen zes weken na het verzenden van deze uitspraak een besluit moet bekendmaken. Met deze termijn acht de rechtbank de voortvarendheid in deze zaak voldoende gewaarborgd zonder dat daarbij sprake is van een voor verweerder onhaalbaar korte termijn om een beslissing te nemen.

5.1 Eiseres verzoekt de rechtbank om een dwangsom van € 100,- per dag vast te stellen voor elke dag waarmee de beslistermijn door verweerder wordt overschreden. Eiseres ziet geen reden om van deze dwangsom af te wijken.

5.2 Verweerder heeft op de zitting gezegd een dwangsom van € 100,- per dag te hoog te vinden. Verweerder vindt een dwangsom van € 50,- per dag of een symbolisch bedrag beter passen.

5.3 De rechtbank bepaalt dat verweerder een dwangsom van € 100,- moet betalen voor elke dag waarmee de beslistermijn nu nog wordt overschreden door verweerder. Daarbij geldt wel een maximum van € 15.000,-. De rechtbank ziet in deze zaak geen aanleiding om een lagere dwangsom te bepalen. [...]

7.3 De rechtbank veroordeelt verweerder in de door eiseres gemaakte proceskosten. De rechtbank is met eiseres van oordeel dat dit geen lichte zaak is waarbij de werkzaamheden van de gemachtigde zeer beperkt zijn. Dit blijkt onder meer uit de uitvoerige behandeling van de zaak op zitting. De rechtbank stelt de proceskosten op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb) voor de door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand dan ook vast op € 875,- (1 punt voor het indienen van het beroepsschrift en 1 punt voor het bijwonen van de zitting, met een waarde per punt van € 875,- en wegingsfactor 0,5).

Zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Algemeen bestuursrecht".

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

JnB 2024, 1287

MK CRvB, 28-11-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:2335](#)

Stichting Zorgkantoor Menzis.

Wet langdurige zorg (Wlz) 1.1.1

Besluit langdurige zorg (Blz)

Regeling langdurige zorg (Rlz)

WLZ. PGB. Anders dan appellant heeft aangevoerd, heeft de rechtbank met juistheid geoordeeld dat het zorgkantoor de zorgovereenkomst mocht afkeuren omdat [naam zorgaanbieder] geen zorgaanbieder is in de zin van de Wlz. Op basis van artikel 1.1.1 van de Wlz is een zorgaanbieder een zorginstelling of een solistisch werkende zorgverlener. Niet in geschil is dat [naam zorgaanbieder] geen zorginstelling is. Het zorgkantoor heeft op goede gronden aangenomen dat [naam zorgaanbieder] ook geen solistisch werkende zorgverlener is. Aangevallen uitspraak bevestigd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

AVG

JnB 2024, 1288

ABRS, 18-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5225](#)

minister van Financiën.

Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: AVG) 15

AVG. I.c. heeft de inspecteur in het besluit waarbij is beslist op het bezwaar van [appellant] tegen de belastingaanslag, het verzoek om inzage in zijn belastingdossier buiten behandeling gelaten, omdat hij volgens hem niet het bevoegde bestuursorgaan is om AVG-verzoeken te behandelen. De beslissing tot het buiten behandeling laten is een besluit in de zin van de Awb, waartegen bezwaar en beroep open staat. Ingevolge artikel 8:1 van de Awb was de rechtbank bevoegd om kennis te nemen van het beroep over de mogelijke schending van de AVG. De rechtbank heeft zich dus ten onrechte onbevoegd verklaard. [Appellant] heeft geen bezwaar gemaakt tegen het onderdeel van het besluit waarin het verzoek buiten behandeling is gesteld. Gelet op artikel 7:1 van de Awb had de rechtbank het beroep dus niet-ontvankelijk moeten verklaren.

Ter informatie wordt overwogen dat de minister van Financiën in dit geval de verwerkingsverantwoordelijke is, als bedoeld in artikel 4, aanhef en onder 7, van de AVG. Hij is ingevolge artikel 15, eerste lid, van de AVG het bevoegde bestuursorgaan ten aanzien van een verzoek om inzage. [appellant] kan desgewenst een nieuw verzoek tot hem richten.

[Naar inhoudsopgave](#)

Onderwijs

JnB 2024, 1289

MK ABRS, 18-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5265](#)

college voor promoties van Wageningen University and Research (het CvP)

Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) 7.18

Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening

Klachtenregeling Wetenschappelijk Integriteit Wageningen University and Research

Reglement Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit 2018

Werkwijze Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit

ONDERWIJS. INTREKKING DOCTORSGRAAD. BEVOEGDHEID. Intrekking doctorsgraad van [appellant]. I.c. wordt geoordeeld dat het CvP hiertoe bevoegd was. De Awb bevat geen algemene regeling voor de intrekking van besluiten. In de WHW is ook geen regeling voor de intrekking van de doctorsgraad opgenomen. Het is vaste rechtspraak dat ook als een regeling over de intrekking van een besluit ontbreekt, het bestuursorgaan dat bevoegd is om een besluit te nemen, dat ook mag intrekken als dat besluit onjuist is. Deze bevoegdheid wordt afgeleid uit de bevoegdheid om een begunstigend besluit te nemen. Voorwaarde is wel dat de aard van het besluit en de inhoud van de wettelijke regeling zich daartegen niet verzetten. Daar komt bij dat de bevoegdheid wordt beperkt door de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zoals het rechtszekerheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel. Verwijzing naar ABRS 20-12-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:4769](#), onder 10.1.

De bevoegdheid van het CvP om de doctorsgraad in te trekken wordt afgeleid uit de bevoegdheid van het CvP om op grond van artikel 7.18, eerste lid, van de WHW de doctorsgraad te verlenen. Deze bevoegdheid wordt beperkt door de hiervoor genoemde voorwaarden.

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) (“Wageningen University mocht doctorsgraad intrekken van onderzoeker die onzorgvuldig met data omging”) uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Asiel

JnB 2024, 1290

MK ABRS, 17-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5172](#)

minister van Asiel en Migratie.

Vw 2000 32 lid 1 a

ASIEL. INTREKKING VERBLIJFSVERGUNNING. De minister betoogt terecht dat hij de verblijfsvergunning van de vreemdeling moet intrekken. Als de minister ten tijde van de aanvraag had geweten dat de vreemdeling een subsidiaire beschermingsstatus had in Duitsland, dan zou hij geen verblijfsvergunning aan de vreemdeling hebben verleend. De minister had de aanvraag dan niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 30a, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw 2000, gelezen in samenhang met artikel 3.106a, eerste en tweede lid, van het Vb 2000, vanwege die internationale beschermingsstatus in Duitsland. De minister betoogt terecht dat hij de verblijfsvergunning van de vreemdeling alleen al hierom terecht heeft ingetrokken. Anders dan de rechtbank in het kader van de evenredigheid heeft overwogen, is niet relevant of de minister de vreemdeling had kunnen bevragen over een mogelijke beschermingsstatus in Duitsland of hiernaar nader onderzoek had kunnen doen bij de Duitse autoriteiten.

[Naar inhoudsopgave](#)

Procesrecht

JnB 2024, 1291

MK ABRS, 18-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5256](#)

minister van Asiel en Migratie.

Awb 1:3 lid 1, 6:3

PROCESRECHT. De kennisgeving van een gewijzigde leeftijdsregistratie is weliswaar een besluit, maar het dient ter voorbereiding van het besluit op de asielaanvraag en is gelet op artikel 6:3 van de Awb daarom in beginsel niet appellabel. Dit is anders als een vreemdeling rechtstreeks in zijn belang wordt getroffen.

Is de kennisgeving een besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb?

4. Onder een besluit in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb wordt verstaan: een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling.
 - 4.1. Bij beantwoording van de vraag of de kennisgeving van de minister een besluit is in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb, is bepalend of de kennisgeving gericht is op een rechtsgevolg. Dat is het geval als de minister er een verandering mee beoogt in een bevoegdheid, recht, verplichting of status van de vreemdeling. Van een op rechtsgevolg gerichte beslissing, mededeling of handeling is verder sprake als de minister beoogt een bevoegdheid, recht, verplichting of status van de vreemdeling bindend vast te stellen.
 - 4.2. De Afdeling constateert dat de minister de registratie van de geboortedatum van een vreemdeling in INDiGO, het gegevensverwerkingsstelsel van de IND, aanpast zodra hij informatie heeft waaruit blijkt dat de eerdere registratie onjuist is. Dat doet de minister, omdat het volgens hem

onwenselijk is dat bijvoorbeeld een voogd wordt toegewezen aan een meerderjarige vreemdeling en dat een meerderjarige vreemdeling verblijft in een opvang voor minderjarige vreemdelingen. Dit staat met zoveel woorden ook in Werkinstructie 2023/6, p. 4. Met het versturen van een kennisgeving over het wijzigen van de geboortedatum brengt de minister een verandering aan in de juridische status van de vreemdeling. [...]. Ook beoogt de minister een verandering aan te brengen in de rechten die aan de vreemdeling toekomen. Hij wil namelijk voorkomen dat een meerderjarige vreemdeling, die ten onrechte als minderjarige is geregistreerd, rechten heeft die bedoeld zijn voor een minderjarige vreemdeling. Hij acht het wijzigen van de leeftijd en het versturen van de kennisgeving daarvan om die reden dusdanig van belang, dat hij dit hangende de beslissing op de asielaanvraag doet en niet wacht tot hij daarop een besluit neemt waarin hij ook de geboortedatum vaststelt. Anders dan de minister betoogt, volgt uit het moment en het doel van de wijziging van de registratie en de kennisgeving dat hij een verandering beoogt in een bevoegdheid, recht, verplichting of status van de vreemdeling. Dat het anderen dan de minister zijn die zullen moeten acteren naar aanleiding van de kennisgeving teneinde die beoogde rechtsgevolgen te laten intreden, zoals bijvoorbeeld het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (hierna: het COa), maakt dit niet anders. De rechtbank heeft dan ook terecht geoordeeld dat de kennisgeving van de gewijzigde identiteitsgegevens gericht is op rechtsgevolg. Dit betekent dat de kennisgeving een besluit is in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb.

Is de kennisgeving zelfstandig appellabel?

5. In artikel 6:3 van de Awb staat dat een beslissing inzake de procedure ter voorbereiding van een besluit niet vatbaar is voor bezwaar of beroep, tenzij deze beslissing de belanghebbende los van het voor te bereiden besluit rechtstreeks in zijn belang treft.

5.1. De Afdeling is van oordeel dat de kennisgeving een niet appellabele beslissing is in de zin van artikel 6:3 van de Awb. Hoewel de minister met de kennisgeving beoogt rechtsgevolgen te sorteren die losstaan van de beoordeling van de asielaanvraag, wordt de vreemdeling er niet rechtstreeks in zijn belangen door getroffen. De Afdeling licht dat hieronder toe.

5.2. De minister beoordeelt op grond van artikel 31, tweede en derde lid, van de Vw 2000 in samenwerking met de vreemdeling de relevante elementen van de aanvraag, waaronder de identiteit van de vreemdeling. Op grond van artikel 31, vierde lid, aanhef en onder c, van de Vw 2000 houdt de minister daarbij rekening met de leeftijd van een vreemdeling. De beoordeling van dit relevante element wordt opgenomen in het besluit op de asielaanvraag op grond van artikel 42 van de Vw 2000. De Afdeling is daarom van oordeel dat de kennisgeving is aan te merken als een beslissing inzake de procedure ter voorbereiding van een besluit, namelijk het besluit op de asielaanvraag. Tegen dit besluit kan een vreemdeling in beroep en hoger beroep opkomen, ook in het geval dat de asielaanvraag is ingewilligd en de vreemdeling alleen wenst op te komen tegen de vastgestelde leeftijd. De kennisgeving hangende de besluitvorming op de asielaanvraag is dus geen definitieve vaststelling. Dit geldt ook voor de situatie waarin de minister overgaat tot overdracht van een vreemdeling aan een andere lidstaat in een Dublinprocedure. De vreemdeling kan rechtsmiddelen aanwenden tegen dat besluit en de feitelijke overdracht, ook als dat alleen de vaststelling van zijn leeftijd betreft. Anders dan de rechtbank heeft overwogen, heeft de kennisgeving van de gewijzigde leeftijdsregistratie ook geen gevolgen voor een eventuele nareisprocedure van de vreemdeling. Een vreemdeling kan namelijk, als gezegd, op het moment dat de minister een asielvergunning verleent, opkomen tegen de geboortedatum waar hij in die asielvergunning van uitgaat. [...] In zoverre geldt de kennisgeving als voorbereidingsbeslissing waartegen geen afzonderlijk bezwaar of beroep openstaat. Een andersluidende conclusie zou bovendien, zoals de minister terecht betoogt, het door

de wetgever voorziene bijzondere stelsel van rechtsbescherming in de asielprocedure onnodig doorkruisen.

5.3. Voor zover met de kennisgeving rechtsgevolgen worden beoogd die intreden voorafgaand aan het moment van het besluit op de asielaanvraag en dus hiervan losstaan, wordt de vreemdeling door de kennisgeving in beginsel niet rechtstreeks in zijn belang getroffen. Anders dan de vreemdeling betoogt, treden er namelijk geen directe feitelijke gevolgen op, omdat daarvoor besluiten of handelingen van de minister of andere instanties nodig zijn. De minister betoogt daarom terecht dat de kennisgeving niet rechtstreeks zorgt voor een verandering van de juridische of feitelijke situatie van een vreemdeling. Als een derde instantie feitelijk handelt of een besluit neemt naar aanleiding van de kennisgeving, kan een vreemdeling daartegen opkomen. Hierna bespreekt de Afdeling de in deze procedure aan de orde gestelde gevolgen en legt zij uit waarom deze de vreemdeling niet rechtstreeks in zijn belang treffen in de zin van artikel 6:3 van de Awb, zodat tegen de kennisgeving geen bezwaar of beroep openstaat.

5.4. Zoals de minister terecht betoogt, beslist het COa om een vreemdeling van een minderjarigen naar een meerderjarigenopvang te verplaatsen. De minister heeft onder verwijzing naar de uitspraak van 15 mei 2024, [ECLI:NL:RVS:2024:2011](#), onder 5.2, er terecht op gewezen dat de overplaatsing vatbaar is voor bezwaar en beroep. In die procedure kan aan de orde worden gesteld of het COa uit mocht gaan van de door de minister vastgestelde leeftijd. Op verzoek van het COa geeft de minister nadere toelichting over de wijziging van de leeftijdsregistratie. In tegenstelling tot wat de vreemdeling betoogt, is de overplaatsing dus geen rechtstreeks gevolg van de kennisgeving.

5.5. Anders dan de rechtbank heeft overwogen, verliest de vreemdeling door de kennisgeving ook niet meteen zijn voogd van stichting Nidos. Een voogd wordt door de civiele rechter bij beschikking aangewezen op grond van artikel 1:295 van het Burgerlijk Wetboek. Zoals de minister onbestreden heeft toegelicht, vervalt de voogdijmaatregel niet van rechtswege door de kennisgeving van de wijziging van de leeftijdsregistratie, maar pas wanneer de vreemdeling volgens de beschikking van de civiele rechter de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt. Stichting Nidos kan de voogdij pas beëindigen als een besluit op een asielaanvraag, waarin ervan wordt uitgegaan dat de vreemdeling meerderjarig is, in rechte vaststaat. Het gezagsregister kan alleen gewijzigd worden op grond van een rechterlijke uitspraak. Tegen het besluit op de asielaanvraag kan een vreemdeling opkomen met het betoog dat hij minderjarig is. Het betoog van de vreemdeling dat hij alleen al door de wijziging van de leeftijdsregistratie geen recht meer heeft op een voogd, slaagt dus niet. De minister heeft verder op de zitting nader toegelicht dat wanneer de leeftijd van de vreemdeling in INDiGO zo wordt aangepast dat hij wordt aangemerkt als meerderjarig, in beginsel de post van de IND, zoals een uitnodiging voor een gehoor, niet langer naar de toegewezen voogd wordt gestuurd, maar naar de vreemdeling zelf. De vreemdeling kan er vervolgens toestemming voor geven dat zijn post weer naar de voogd wordt verzonden.

5.6. Andere belangen die de vreemdeling heeft aangevoerd, waaronder dat hij als meerderjarige een zorgverzekering moet afsluiten of dat hij geen onderwijs zou kunnen volgen, heeft hij, ook desgevraagd op de zitting, niet concreet gemaakt en niet op zijn persoonlijke situatie betrokken. Daarom gaat de Afdeling hier niet inhoudelijk op in. Ter zitting heeft de vreemdeling toegelicht dat het hem vooral om de mogelijkheid van nareis te doen is. De Afdeling verwijst daarover naar wat zij onder 5.2 heeft overwogen. De vreemdeling heeft ook anderszins niet aannemelijk gemaakt dat hij rechtstreeks in zijn belang is getroffen door de kennisgeving.

5.7. De grief slaagt.

Samenvattend oordeel over de grief

6. De rechtbank heeft, gelet op het voorgaande, ten onrechte geoordeeld dat de kennisgeving een appellabel besluit is. De kennisgeving is weliswaar een besluit, maar het dient ter voorbereiding van het besluit op de asielaanvraag en is gelet op artikel 6:3 van de Awb daarom in beginsel niet appellabel. Dit is anders als een vreemdeling rechtstreeks in zijn belang wordt getroffen. Daarvan is in deze zaak niet gebleken.

[Naar inhoudsopgave](#)

Regulier

JnB 2024, 1292

EHRM, 10-12-2024, [ECLI:CE:ECHR:2024:1210JUD000447021](#)

Martinez Alvarado t. Nederland.

EVRM 8

GEZINSHERENIGING. SCHENDING 8 EVRM. Klager heeft een verstandelijke beperking waardoor hij functioneert op het niveau van een 8-jarig kind. Hij is verzorgd door zijn ouders in Peru tot hun dood in 2015, waarna hij door zijn oudste zus naar Nederland is gebracht. Klager heeft overtuigend aangetoond dat hij in zijn dagelijks leven volledig afhankelijk is van de zorg en steun in zijn dagelijks leven van zijn vier zussen, die allen in Nederland wonen. Hun relatie komt volgens het EHRM neer op een “gezinsleven”. Volgens het Hof hebben de nationale autoriteiten zich ten onrechte primair gericht op het feit dat zijn zussen vóór het overlijden van hun ouders niet bij zijn dagelijkse verzorging waren betrokken. Daarnaast is niet aangetoond dat er voldoende alternatieven zijn voor mensen met een verstandelijke beperking in Peru, aangezien het vooral de familie is die daar de verzorging op zich neemt. Schending van artikel 8 EVRM.

Bij dit arrest is een [persbericht](#) uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Richtlijnen en verordeningen

JnB 2024, 1293

HvJEU (Grote kamer), 19-12-2024, [ECLI:EU:C:2024:1038](#)

Kaduna.

Richtlijn 2001/55/EG 4, 7

Richtlijn 2008/115/EG 6

RICHTLIJN TIJDELIJKE BESCHERMING. Tijdelijke bescherming voor ontheemden uit Oekraïne: een lidstaat die deze bescherming heeft uitgebreid tot bepaalde categorieën personen, en daarmee verder gaat dan wat het Unierecht vereist, kan deze bescherming intrekken zonder het einde van de krachtens het Unierecht verleende tijdelijke bescherming af te wachten. Antwoord op prejudiciële vragen van de Afdeling.

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

- 1) De artikelen 4 en 7 van richtlijn 2001/55/EG [richtlijn tijdelijke bescherming] moeten aldus worden uitgelegd dat zij zich er niet tegen verzetten dat een lidstaat die tijdelijke bescherming heeft verleend aan andere categorieën personen dan die welke zijn bedoeld in artikel 2, leden 1 en 2, van uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van 4 maart 2022 tot vaststelling van het bestaan van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van richtlijn 2001/55/EG, en tot invoering van tijdelijke bescherming naar aanleiding daarvan, deze categorieën personen de tijdelijke bescherming ontnemt tijdens de duur ervan waartoe de Raad van de Europese Unie op grond van artikel 4, lid 2, van deze richtlijn heeft besloten. Deze lidstaat kan de tijdelijke bescherming die hij aan die categorieën personen heeft verleend intrekken op een eerdere datum dan die waarop de door de Raad vastgestelde tijdelijke bescherming geen rechtsgevolgen meer heeft, mits deze lidstaat met name geen afbreuk doet aan de doelstellingen en het nuttig effect van richtlijn 2001/55 en de algemene beginselen van het Unierecht eerbiedigt.
- 2) Artikel 6 van richtlijn 2008/115/EG [terugkeerrichtlijn] moet aldus worden uitgelegd dat het zich ertegen verzet dat jegens een derdelander die legaal op het grondgebied van een lidstaat verblijft uit hoofde van de mogelijkheid die deze lidstaat heeft aangewend om hem facultatieve tijdelijke bescherming te verlenen, als bedoeld in artikel 7 van richtlijn 2001/55, een terugkeerbesluit wordt uitgevaardigd voordat deze bescherming is geëindigd, zelfs wanneer blijkt dat genoemde bescherming binnenkort zal eindigen en dat de gevolgen van dit besluit tot die datum worden opgeschort.

Bij dit arrest heeft het Hof van Justitie EU een [persbericht](#) uitgebracht. De Afdeling heeft naar aanleiding van dit arrest ook een [persbericht](#) uitgebracht.

JnB 2024, 1294

HvJEU (Tweede kamer), 19-12-2024, [ECLI:EU:C:2024:1036](#)

Tudmur.

Verordening (EU) nr. 604/2013 3 lid 2

DUBLINVERORDENING. Artikel 3, lid 2, tweede alinea, van de [Dublinverordening] moet aldus worden uitgelegd dat niet kan worden vastgesteld dat de asielprocedure en de opvangvoorzieningen voor personen die om internationale bescherming verzoeken, in de lidstaat die volgens de criteria van hoofdstuk III van deze verordening als verantwoordelijke lidstaat is aangewezen systeemfouten bevatten die resulteren in onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, op de enkele grond dat die lidstaat de overname en terugname van die verzoekers eenzijdig heeft opgeschort.

Een dergelijke vaststelling kan alleen worden gedaan na een analyse van alle relevante elementen op basis van objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens.

Bij dit arrest heeft het Hof van Justitie EU een [persbericht](#) uitgebracht.

JnB 2024, 1295

HvJEU (Vijfde kamer), 19-12-2024, [ECLI:EU:C:2024:1042](#)

Khan Yunis en Baabda.

Richtlijn 2013/32/EU 33 lid 2 d

PROCEDURERICHTLIJN. Niet-ontvankelijkverklaring door een lidstaat van een verzoek om internationale bescherming omdat een eerder verzoek in een andere lidstaat is afgewezen of omdat een andere lidstaat de procedure betreffende het eerdere verzoek heeft beëindigd.

Het Hof (Vijfde kamer) verklaart voor recht:

- 1) Artikel 33, lid 2, onder d), van richtlijn 2013/32/EU [procedurerichtlijn], gelezen in samenhang met artikel 2, onder q), ervan, moet aldus worden uitgelegd dat het zich niet verzet tegen een regeling van een lidstaat op grond waarvan een verzoek om internationale bescherming in de zin van artikel 2, onder b), van die richtlijn niet-ontvankelijk kan worden verklaard wanneer dit verzoek in die lidstaat is gedaan door een derdelander of staatloze van wie een eerder verzoek om internationale bescherming dat was ingediend in een andere lidstaat, waarop richtlijn 2011/95 [kwalificatierichtlijn], van toepassing is, is afgewezen bij definitieve beslissing van deze andere lidstaat.
- 2) Artikel 33, lid 2, onder d), van richtlijn 2013/32, gelezen in samenhang met artikel 2, onder q), van deze richtlijn, moet aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen een regeling van een lidstaat op grond waarvan een verzoek om internationale bescherming in de zin van artikel 2, onder b), van die richtlijn dat in deze lidstaat wordt gedaan door een derdelander of een staatloze die reeds in een andere lidstaat een verzoek om internationale bescherming had ingediend, niet-ontvankelijk kan worden verklaard wanneer het nieuwe verzoek is gedaan voordat de bevoegde autoriteit van de tweede lidstaat overeenkomstig artikel 28, lid 1, van deze richtlijn heeft besloten de behandeling van het vorige verzoek te beëindigen wegens de impliciete intrekking ervan.

[Naar inhoudsopgave](#)

Terugkeerbesluit

JnB 2024, 1296

MK ABRS, 18-12-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:5258](#)

minister van Asiel en Migratie.

Richtlijn 2008/115/EG 2, 3, 5, 6, 8, 9

Vw 2000 27, 62, 62a, 63, 64

Vb 2000 6.1b

TERUGKEERBESLUIT. PREJUDICIËLE VRAGEN. De Afdeling wil van het Europese Hof weten of de minister van Asiel en Migratie terugkeerbesluiten kan uitvaardigen tegen vreemdelingen die hier illegaal verblijven, maar door een levenslange of langdurige gevangenisstraf Nederland niet kunnen verlaten en niet kunnen worden uitgezet.

Inleiding

1. Deze verwijzingsuitspraak gaat in de eerste plaats over de vraag of een terugkeerbesluit kan worden uitgevaardigd tegen een vreemdeling van wie weliswaar is vastgesteld dat hij illegaal in Nederland verblijft, maar die door de tenuitvoerlegging van een langdurige of levenslange gevangenisstraf niet vrijwillig aan zijn terugkeerverplichting kan voldoen en voor een lange periode niet fysiek uit Nederland en de Europese Unie kan worden verwijderd. Daarnaast zal aan de orde komen of op het uitvaardigen van een terugkeerbesluit het evenredigheidsbeginsel van toepassing is. [...]

Prejudiciële vragen

12. Gelet op alles dat hiervoor is overwogen, verzoekt de Afdeling het Hof om, bij wijze van prejudiciële beslissing, antwoord te geven op de volgende prejudiciële vragen:

Vraag 1

Staat de Richtlijn 2008/115/EG, in het bijzonder de artikelen 6, 8 en 9 van die richtlijn, eraan in de weg om een terugkeerbesluit uit te vaardigen tegen een vreemdeling die door de tenuitvoerlegging van een langdurige of levenslange gevangenisstraf voor lange tijd niet aan zijn terugkeerverplichting kan voldoen en hierdoor ook niet van het grondgebied van de Europese Unie kan worden verwijderd?

Vraag 2

Als het antwoord op de eerste vraag bevestigend luidt: is de lidstaat dan verplicht om gedurende het verblijf in langdurige of levenslange detentie een vreemdeling al dan niet op grond van artikel 6, vierde lid, van de Richtlijn 2008/115/EG een zelfstandige verblijfsvergunning of een andere vorm van toestemming tot verblijf te geven?

Vraag 3

Bestaat er in het kader van artikel 6, eerste lid, van de Richtlijn 2008/115/EG ruimte voor een evenredigheidsbeoordeling in het individuele geval, buiten de in leden 2 tot en met 5 vermelde uitzonderingen en de beginselen en belangen als genoemd in artikel 5 van die richtlijn?

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)